

Lenge leve store komposittfyllinger?

Torgils Læg Reid er en travel mann, med halv stilling som privatpraktiserende i Strandgaten i Bergen og halv stilling som stipendiat ved fakultetet i samme by. Han ønsker å ta doktorgraden på holdbarheten til store posteriore direkte komposittfyllinger. Da vi møtte ham i november, var prosjektet fortsatt i planleggingsfasen.

Hva er det du planlegger å gjøre?

– Jeg er i gang med å planlegge et klinisk forskningsprosjekt på store komposittfyllinger, som skal føre til doktorgraden i odontologi. Jeg søkte midler til forskning da jeg så at det var mulighet til å gjøre det over seks år, siden jeg ikke ønsker å miste kontakten med den kliniske hverdagen i praksis her i Bergen sentrum.

– Hvilke fyllinger er det du skal se på?

– Nå som vi nesten ikke legger amalgam lenger, og pasienten kanskje vegrer seg for å gå rett på porselen og kroner, har jeg sett at vi av og til kan presse indikasjonene for kompositt, og legge store oppbygninger som kan gå en usikker fremtid i møte. Det er de store, posteriore, direkte komposittfyllingene og deres holdbarhet jeg ønsker å studere, for å kunne si noe om hvordan det går med dem over tid. Derfor er det fint at jeg har forskningsmidler så lenge som i seks år.

– Og hvordan går du frem?

– Prosjektet er ikke helt ferdig planlagt ennå, og vi diskuterer fortsatt hvordan det skal legges opp. Jeg har forresten den entusiastiske Nils Roar Gjerdet som hovedveileder og Kristina Fyrberg som svært engasjert biveileder, så jeg føler meg heldig. Dessuten har jeg plass ved det nye Senter for odontologisk forskning, hvor det er et veldig godt miljø.

Torgils Læg Reid skal følge store posteriore direkte komposittfyllinger over fem år, for å se hvordan det går med dem. Arbeidet skal føre frem til doktorgrad i odontologi ved Bergensfakultetet.

Vi tar sikte på å følge fyllingene over fem år, og vil benytte avtrykk, digitale foto, røntgen og visuell inspeksjon. Det vil bli en grundig oppfølging av mange kliniske faktorer. For å følge med i slitasjen vil vi benytte oss av muligheten til å måle avtrykkene hos NIOM.

– Hvor finner du pasientene som skal være med i prosjektet?

– Det blir hovedsakelig pasienter ved fakultetet her i Bergen, men også noen fra praksisen, dersom det skulle dukke opp egnete tilfeller. I denne sammenhengen er det viktig å understreke at det skal være pasientens eget valg å legge disse fyllingene, og ikke noe jeg overtaler dem til. De skal også betale vanlig pris og ikke være forsøksperso-

ner på noen annen måte enn at jeg vil følge de fyllingene, som jeg også normalt ville lagt. Jeg har også med meg kollega og spesialtannlege Tom Paulseth, som en viktig bidragsyter i den kliniske delen av prosjektet. Han har mye kunnskap og erfaring innen komposittfyllinger.

– Hvor stor er prisforskjellen mellom en krone og en komposittfylling for pasienten?

– En krone koster ofte mellom fire og fem tusen, mens man kan få en stor fylling for en tredel av prisen. Og denne prisforskjellen gjør at noen pasienter velger den siste løsningen. Men om det svarer seg på sikt er et annet spørsmål, som denne undersøkelsen forhåpentlig og blant annet kan bidra til å gi svar på.

– Er det noe bestemt materiale du kommer til å konsentrere deg om?

– Det vil være spesielt interessant å se på nye materialer som nanofillere, med mindre partikler og større vekt på estetikk. Hybridkompositt vil være et annet materiale, men dette dreier seg absolutt ikke om noen sammenligning av merkevarer. Kanskje vi prøver to ulike materialer på én og samme pasient, det ene materialet på den ene siden og det andre på den andre.

– Jeg får noen assosiasjoner til Kvit-prosjektet. Er det likhetstrekk mellom denne studien og det prosjektet, synes du?

– Ja, absolutt. Det er klare samarbeidsmuligheter, og vi regner med å holde kontakt med Kvit-prosjektet. Men Kvit har et litt annet siktemål og inkluderer både flere tannleger og flere fyllinger.

– Hvor mange fyllinger vil inngå i ditt prosjekt, tror du?

– Et sted mellom 100 og 150.

– Har du begynt å legge disse fyllingene allerede?

– Nei, denne høsten er gått med til blant annet statistikkurs. Nå skal vi søke regional etisk komité, og så kommer vi i gang en gang på nyåret, tenker jeg.

– Har du en hovedhypotese du arbeider etter?

– Siden vi foreløpig er i planleggingsfasen har vi ikke formulert en eksakt hovedhypotese ennå.

– Hender det at du får lyst til å legge en amalgamfylling?

– Vi bruker det litt fortsatt og har det i skuffen, men det er ikke snakk om mer enn mellom en og fem fyllinger i året, når vi føler at vi ikke har noe annet riktig valg.

– Er det noe mer du vil si om prosjektet ditt?

– Vi har lurt på om vi skal ty til en spørreundersøkelse, på den måten at vi sender ut en fire-fem kasus til et tilfeldig utvalg tannleger og spør hva de ville anbefalt pasienten i hvert tilfelle. Da tenker vi oss at vi presenterer kliniske bilder, røntgen og anamnese og ber tannlegene fortelle hvilken behandling de ville anbefalt. Vi skal også prøve å få tak i hvor sterk denne anbefalingen ville vært, for å få en idé om hvordan norske tannleger tenker og opptrer. Mye kommer an på hvordan tannlegen overtaler pasienten, og det ønsker jeg også at dette prosjektet skal omfatte. Hvis vi velger å foreta denne spørreundersøkelsen, håper jeg at det vil bli tatt godt i mot av dem som blir utvalgt, avslutter Torgils Læg Reid, som ser frem til å komme i gang med doktorgrads-prosjektet sitt.

Tekst og foto: Ellen Beate Dyvi